Ie ne fay rien
sans
Gayeté
(Montaigne, Des livres)
Ex Libris
José Mindlin

Articulen van Vrede
ende Confœderatie,

Ghesloten tusschen den
Doorluchtighsten Coningh van Portugael/ ter eenre / Ende de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden / ter andere zyde.

IN 'sGRAVEN-HAGE,
By Hillebrandt van Wouw, Ordinaris Drucker vande Ho: Mo. Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.
Anno 1663. Met Privilegie.

Articulen van Vrede

ende Confœderatie,

TOT 's GRAVEN-HAGE,

Ghedruckt by Aernout Leers, Ordinaris Drucker vande Hoge Mo-
gende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.
Anno 1663. Met Privilegie.

Articulen van Vrede ende Confœderatie, Gheslooten tusschen den Doorluchtighsten Coningh van Portugael/ ter eenre / Ende de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden/ ter andere zyde.

I.

DEn Coningh / ende het Rijck van Portugael belooven ende verbinden haer met een ganssch bondigen ende vasten bandt/ dat sy aen de Staten der Vereenighde Nederlanden sullen betalen de somme van veertigh hondert dupsent Crusaten / peder Crusaet ghereeckent op twee Caroli guldens Hollandts gelt/ ende de selve somme op brengen / of in gereeden gelde/ of in Suycker/ Taback ende Sout/ midts dat de selve Waren niet hooger werden ghereeckent / noch den prijs daer voor hooger gestelt / als de selve ten tyde van de leverantie / volgens den dagelijcxsen cours van den Koophandel in Portugael verkocht sullen werden: Ende soo aende voldoeninge vande gheheele somme/ofte aen 't gelt/ ofte aen de eene ofte de andere der voorschrevene Waren/ het by gevalle komt te gebreecken / soo sal 't selve voor eenige andere specie van Waren mogen werden voldaen (waer van nochtans de keure aen den opgemelten Coningh sal zyn / in wat specie hy t' ghebreck van een der selver sal willen suppleren) ofte ook wel upt dien Toll / de welcke upt krachte ende ter saecke van dit beslooten Verdrach van de Inwoonders der Vereenighde Nederlanden / in 't gebiedt van Portugael Koophandel dryvende / ten prosyte van den ge-

melten Coningh/ wettelick soude konnen afgevoerdt werden/ ende het geene het welcke conform de volgende poincten ende Articulen/ met recht ende in billickheyt sal mogen werden gheslelt / soo op de Waren de welcke in 't voorsz gebiedt sullen werden ghebracht / als de welcke daer uyt gevoert sullen werden; Tot welcken eynde van de Staten der Vereenighde Nederlanden een ofte meer sullen werden gestelt / die in Portugael uyt haren name op de selve forme ende maniere den voorsz Toll sullen ontfangen / als de Portugesche Ministers in Portugael soodanige Tollen gewoon zijn te voorderen: De voorsz somme in sesthien gheliicke deelen verdeelt zijnde / sal jaerlicx op een seeckeren / ende daer toe vast gheselden tijdt binnen Lissebon werden betaelt / sulcks dat het eerste deel van dese somme / soo datelick sal werden voldaen / als in Portugael bekent sal wesen ende door seeckere bewijsen verthoont / dat dit Tractaet wederzijdts onderteeckent / ende van beyde parthyen gheratificeert ende ghepubliceert is; Daer en boven sal den Coningh van Portugael weder geven ofte doen weder geven alle het Geschut/'t welck by de Portugesen in 't innemen van 't Reciff / ende de andere Vestingen in Brazijl is gevonden geweest / ende 't geene 't welck met de Wapenen van de Staten der Vereenighde Nederlanden / ofte van de West-Indische Compagnie/ als noch wert bevonden geteeckent te zijn.

II.

Alsoo van wegen de gemelte Staten der Vereenighde Nederlanden klachten zijn voort ghebracht ter saecke van seeckere ingevoerde ghewoonte / namentlick over de repartitie in 't verkoopen van 't Sout / 't welck in de Stadt Setobriga (anders van de Portugesen Set Uval/ende van de Nederlanders Sint Ubes ghenaemt) ende in de andere Plaetsen ontrent de selve Stadt gelegen / ghemaeckt ende bereydt wert: Soo is verdragen ende toe ghestaen/datter jaerlijcx tusschen den voorgemelten Coningh / ende de voor-gedachte Staten der Vereenighde Nederlanden / een bysonder Verdrach over den prijs van 't Sout sal werden ghemaeckt / volgens het welcke alle de Inwoonders der Vereenighde Nederlanden / ende yeder van de selve in 't bysonder vry sal staen/ soo veel van 't voorsz Sout aldaer te koopen / als 't haer goet duncken sal; In welck Verdrach goede opmerckinge ten wederzijden sal werden genomen op den prijs / volgens den welcken het Sout in dien tijdt in Portugael onder de Portugesen selfs sal werden verkocht / gekocht ende verhandelt; Waer

by

by aldien men niet te min/buyten hoop ende verwachtinge/over den prijs van 't selve Sout weder-zijdts niet wel konde over een komen/ soo sal die repartitie in den Sout-handel/ de welcke nu t'sedert eenige Jaren herwaerts is ingevoert / ten opsichte vande Vereenighde Nederlanders ophouden / ende weeh ghenomen werden ; Ende sal een yegelick van de Vereenighde Nederlanders / liber ende vry staen / van yder een te koopen ende te handelen soo veel Souts / als hy met syne Verkoopers sal konnen over een komen ; Gelijck sulcx in 't sevende poinct ofte Artickul van wegen alderhande soorten van Koopmanschappen wijtloopiger is verdragen. Ende en sal oock die gheene die Sout hebben / in geenderhande manieren werden benomen ofte bepaelt de macht om naer haer goet duncken het Sout te verkoopen / aen alle ende een yegelick dien 't haer sal wel ghevallen ; Maer ten opsichte van andere Natien/ soo sal den voor-gemelten Coningh van Portugael in desen deele sich ghedragen / naer dat het hem gelieven sal.

III.

d'Ingesetenen der Vereenighde Nederlanden sullen vry / ende in alle seeckerheyt vermogen te negotieren ende Koopmanschap te dryven soo van Portugael / ende de Landen ende Landtschappen onder het ghebiedt van Portugael zijnde / naer Brasilien ; als wederom van Brasilien naer Portugael / ende de Landen ende Landtschappen onder het selve ghebiedt van Portugael behoorende ; Ende sullen daer en boven de voorsz Ingesetenen der Vereenighde Nederlanden sonder hinder ende buyten hare schade / vermogen over ende weder te voeren allerhande soorten van Waren / (Brasilien-hout alleen uytgheseondert) midts alvooren betaelt hebbende die Tollen ende belastingen / de welcke de Portugesen in die Gewesten trafiquerende / selfs naer rechten ghehouden zijn te betalen. Voorts sullen de Vereenighde Nederlanders uyt de Havenen van Brasilien in eenige andere Havenen onder het ghebiedt van Portugael aenkomende / geensints ghehouden zijn hare Schepen te ontladen/ ofte eenige Koopmanschappen daer uyt te lichten / ofte de selve op het Landt te setten ; Dan sullen de Officieren van de Tollen / ende die de Tollen ontfangen sorge dragen / dat de Koopmanschappen in de Schepen selfs besichtight ende ghewoogen werden / op dat alsoo de behoorlijcke Tollen ende rechten betaeldt mogen werden ; Maer by aldien door de ervarenthey wert bevonden / dat het selve geensints/

ofte

ofte niet gevoechelick kan gheschieden / soo sullender ten selven eynde andere middelen bedacht ende met onderlinge toe-stemminge van beyde de parthyen ten effecte ghebracht werden: Ende het sal d'Ingesetenen der Vereenighde Nederlanden t'eenemael vry staen / ende gheoorloft zijn / in desen deelen de selve middelen ende voordeelen te gebruycken ende te genieten / de welcke de Engelsche ofte uyt krachte van verdrach / ofte volgens het dagelijcx ghebruyck ghenieten / ofte in toekomende ghenieten sullen; ende daer en sal oock van de voorsz Koopmanschappen geen swaerder Toll ofte meerder gelt of onkosten ghevordert ofte betaelt werden / dan of de Schepen volkomentlick ontladen / ende de Koopmanschappen aen 't Landt waren gheset gheweest. De Portugesen sullen oock sonder eenigh vertoeven de selve Schepen voort helpen / ende laten varen / ende soo wanneer nu eenmael den schuldigen Toll betaeldt hebben / ende in eenige andere districten ofte Havenen van Portugael / ofte onder der selver gebiedt behoorende aen komen / soo sullen sy hare verdere reyse vry / buyten alle verhinderinge ende moeyelickheyt / ende sonder van nieuws weder eenigen Toll te betalen / vermogen te doen ende te voltrecken: Daer en boven de Koopmanschappen ende andere Waren / ofte van Portugesen selfs / ofte van eenige andere Volckeren in de Schepen der Vereenighde Nederlanders vertrouwt / ende gheladen om in eenige andere Landen ofte Havenen onder het gebiedt van Portugael gebracht te werden / en sullen geen meerder Tollen betalen / dan offe in Portugesche Schepen geladen ende over gevoert souden werden / ofte alreede over gevoert waren.

III.

Het sal oock de Vereenighde Nederlanders vry staen te varen ende te reysen naer alle Colonien / Eylanden / Landtschappen / districten / Havenen / Steden / Dorpen ende Handel-plaetsen / soo veel alsser in 't district van Africa / onder de ghehoorsaemheyt van het Rijck van Portugael behooren / het Eylandt van Sint Thomé daer onder begrepen / ende sullen aldaer vermogen ende haer toe gelaten zijn te verblijven / Neeringe te doen / ende Koopmanschap te dryven / haere goederen / Packen ende Koopmanschappen van allerhande soorte te Lande / ter Zee / ende de Rivieren op te voeren / over al te hoop stellen / van daer oock uyt te voeren ende in andere Landen te brengen / ende dat met de selve vryigheyt / die de Engelsche ofte eenige andere Natie jegenwoordigh geniet / ofte voor desen ghenooten

heeft /

heeft/ ofte in toekomende bevonden sal werden te ghenieten ofte genooten te hebben; Sy sullen oock aldaer vermogen te hebben/ ende te besitten hare eygene Huysen om in te woonen/ ghelyck mede hare Packhuysen om hare goederen ende Koopmanschappen sonder eenige verhinderinge van yemandt daer inne op te suyten: Ende daer sal niet van alle 't geene in dit ende in het naest-voorgaende Articul is verdragen ende besproocken/ t'eeniger tydt te niet ghedaen ofte geilludeert werden; gelyck oock de Vereenighde Nederlanders in geenigen deele/ van 't geene in desen is verdragen/ sullen werden ghefrustreert/ Ende in gevalle de voorsz Nederlanders des niet tegenstaende (dat Godt verhoede) het vrye ende volkomen ghebruyck van dit over een ghekomene Verbondt wiert verboden/ofte daer upt ghesloten/ ofte andersints daer in beleth/ soo dat sy de volkomene ende behoorlycke vruchten volgens de trouwe ende de kracht deses Verbondts niet komen te ghenieten; In sulcken ghevalle sullen de Staten der Vereenighde Nederlanden het selve recht hebben op de Portugesen/ ende sal haer van nieuws wederom de selve actie ontstaen ende gebooren zyn/ de welcke sy hadden voor het aengaen van dit Verbondt/ Soo datse haer recht tegens het Rijck van Portugael niet alleen sullen mogen vervolgen/ maer sal oock daer mede verstaen werden/ alle het gheene het welcke upt krachte van 't eerste poinct ofte Articul deses Verbondts alreede betaeldt ende voldaen sal wesen/ aende gemelte Staten vervallen te zyn/ ende dat den Coningh ende het Rijck gheen recht sullen hebben om 't selve wederom te eysschen; Ende sal insgelycks/ by aldien dit Verbondt door de gemelte Staten der Vereenighde Nederlanden komt gebroocken ofte gheinfringeert te werden/ den voor-gemelten Coningh van Portugael het selve recht hebben/ 't gene hem voor 't aengaen van dit Verdrach eenighsints toe quam.

V.

Ende sullen alsoo door de betalinge van de veertich hondert duysent Cruysaten (te doen op de termynen hier vooren gheexpresseert) ende door het vry ghebruyck/ ende het effectif ghenoth van alle het gheene in de naest dzie voorgaende Articulen is vervat/ op houden ende cesseren alle verschillen/ twist ende actien/ de welcke van de Vereenighde Nederlanders tegens den Coningh ende het Rijck van Portugael tot noch toe zyn aen gevangen ende gemoveert/ ofte aengevangen ende gemoveert konden werden/ gelyck oock sullen op-

houden

houden ende cesseren alle actien / twist ende verschillen / die insgelycks van den Coningh ende het Rijck hier vooren gemelt / tegens de Geconfœdereerde Nederlanders aen ghevangen ende ghemoveert souden konnen werden.

VI.

Waer door oock by gevolgh alle acten van vyantschap ende verongelijckinge tusschen den Coningh ende het Rijck van Portugael ter eenre / ende het Vereenighde Nederlandt ter andere zyde / als mede tusschen wederzijdts Onderdanen ende Ingesetenen in Europa sullen ophouden naer 't verloop van twee maenden / te reeckenen van dien dach af / op den welcken dit Verbondt van wederzyden sal wesen onderteeckent; Maer in andere Gewesten van de Werelt / naer de publicatie deses; Ende sullen terstont naer de Ratificatie van dit Tractaet alle wederzijdts Gevangenen in hare voorige vryheyt herstelt werden; Ende midts dien alle Landen ende Plaetsen / Schepen ende goederen / de welcke middeler-tyt van een van beyden mochten werden ghenomen / als oock die van te vooren in Oost ende West-Indien / ofte eenige andere Plaetsen genomen zijn / blyven in eygendom van die geene / de welcke op de voorsz tyden bevonden sullen werden in possessie geweest te zijn; maer die Plaetsen de welcke in Europa (de twee maenden naer de selve ghedane onderteyckeninge verloopen zijnde) ende in andere Gewesten van de Werelt naer de publicatie sullen werden in genomen ofte verovert / de selve sullen sonder eenigh uytstel ofte exceptie aen der selver eerste Heeren weder gegeven werden; Over sulcks soo salder by den Coningh ende het Rijck van Portugael met de Staten der Vereenighde Nederlanden een oprechte ende vaste Vrede werden ghetroffen / waer onder alle wederzijdts Burgeren ende Onderdanen sullen zijn begrepen / welcke Vrede oock in alle Plaetsen / geene uytgesondert / soo binnen als buyten de Palen van Europa heylighlick ende religieuselick sal werden onderhouden / Ende sullen de Portugesen / ende d'Ingesetenen der Vereenighde Nederlanden / te Lande ende ter Zee / malkanderen ten weder-zyden met onderlinge behulpsaemheyt ende minnelickheyt bejegenen / ende gansch niet by der handt nemen ofte trachten te verrichten / 't gheene eenighsints soude mogen schijnen vermenght te zijn met ondienst ofte schade van den een ofte den anderen; Derhalven soo sal het weder-zijdts Onderdanen ofte Ingesetenen niet geoorloft zijn op authoritept ofte Commissie

van

van eenigh ander Prins ofte Staet / des anders Onderdanen ofte Ingesetenen / ende der selver Schepen ofte Koopmanschappen aen te tasten / ofte op eenigh ander manier onder de een ofte de andere naem ofte pretext op de selve te verbeupten / ende dat op straffe van bannissement ende confiscatie van goederen.

VII.

Voorts sal het hier naemaels de Vereenighde Nederlanders ghe-oorloft zijn / in alle vryheyt Koophandel te dryven in de Coninghrycken / Provintien / Eylanden / Steden / Havenen ende alderhande Plaetsen onder de ghehoorsaemheyt vanden Coninghvan Portugael / sonder dat haer eenige verhinderinge directelick ofte indirectelick geschiede ; gelijck sy ock niet sullen werden beleth soodanige Waren van alle ende een yegelick / 't zy veel ofte weynigh te kooyen ende te handelen / als sy sullen oordeelen haer voorderlicxt te zijn / sonder ghehouden te wesen aen eenige Wetten van mate / ghewichte / tijdt / Plaetsen / Voorkoopers / Opkoopers / ofte van prijs ; Ende sal niet min de selve Vereenighde Nederlanders vry staen alderhande goederen ende Koopmanschappen naer haer wel-ghevallen derwaerts te vervoeren / de selve aldaer te verkoopen ende te vermangelen / Ende daer en boven ock goederen ende Koopmanschappen van daer sonder eenige verhinderinge upt te voeren / midts alleenlick betaeldt hebbende die Tollen / de welcke door publijcque authoritept in 't Rijck van Portugael in den Jare 1653. inde maent Maert zijn betaelt ende voldaen / ofte betaelt hebben moeten werden / Soo dat de Vereenighde Nederlanders even gelijck als Portugesen selfs gehouden moeten werden / ende dat soo ten opsichte van 't koopen ende verkoopen / als van de Tollen ofte andere lasten / ock van voordeelen / vrydommen ende Privilegien ; Sulcx dat de Vereenighde Nederlanders in toekomende sullen genieten alle de prærogativen / vrydommen ende Privilegien / de welcke tot noch toe aen eenigh Volck met het Rijck van Portugael door verbondt ofte vrientschap vereenight zijnde / vergunt zijn ofte hier naemaels vergunt sullen werden ; En sullen insgelijcx de Portugesen ten respecte vanden Koophandel ende Koopmanschap in de Vereenighde Nederlanden soodanigh werden gehouden / ghelijck als de Nederlanders ende de Inwoonderen selfs aldaer naer rechten ende ghewoonten gehouden werden.

De Vereenighde Nederlanders / die met haere Schepen ende Koopmanschappen in de Havenen onder het Portugesche ghebiedt aenkomen / en sullen niet gehouden zijn hare Schepen te laden met eenige andere soorten van Koopmanschap / dan de welcke sy selfs daer toe sullen hebben verkoosen / ende gheoordeelt haer voor alle andere Waren dienstigh ende voorderlicxt te zijn / gelijck oock in peder Schip van de Vereenighde Nederlanders niet meer dan twee Cherchers ofte Toestenders toegelaten sullen werden / die upt den naem van den Coningh ende het Rijck de Koopmanschappen sullen besichtigen; sonder dat aen de Schepen in 't laden noch ontladen eenige verhinderinge ofte beleth altoos sal werden ghegeven: Ende by aldien de selve Schepen met drooge Waren gheladen / op den thienden dach naer datse aengekomen zijn / ofte met Visch ofte eenige andere soorte van Lijftocht ende eetbare Waren aenkomende/op den veerthienden dach naer haer aenkomste in de Haven/ niet zijn ontladen / Soo sal des niet tegenstaende aen de voorsz Cherchers ofte Toestenders gheen meer salaris ofte loon daer voor werden betaelt ofte ghegeven / als 't geene dat men voor de voorsz thien ofte veerthien dagen / volgens de weth ende gewoonte gehouden is te geven ofte te betalen.

IX.

De Consuls die aen de Vereenighde Nederlanders in t' gebiedt van Portugael negotierende ofte woonende tot hare assistentie ende voorspraecke sullen werden gegeven/de selve sullen vande Staten der Vereenighde Nederlanden werden ghemaeckt ende aen ghestelt / ende aen ghestelt zijnde / al hoe wel geen Professie doende van de Roomsche Religie / sullen efter soo veel authoriteyts hebben als in 't gebiedt van Portugael aen eenigh Consul van eenige Volckeren die daer negotieren/tot noch toe is toe gestaen geweest/ofte hier namaels toe gestaen sal werden; Voorts soo salder om te oordeelen saecken ende verschillen die de Vereenichde Nederlanders aengaen/ ghestelt werden een Rechter Conservateur/van de welcke niet en sal mogen werden geappelleert/ dan aen den Raedt van Relatie / die de saecken ende Processen aen haer gebracht ten langhsten in de vierde Maent naer de appellatie sal afdoen.

X.

Soo wanneer pemant vande Vereenighde Nederlanders in 't ge-

biedt

liedt van den Coningh van Portugael is gheslotven/ Soo en sullen de Rechters der Weesen ofte Absenten/ ofte der selver Dienaers de Papieren/ Boecken/ Reeckeningen/ goederen / ende Middelen soo van den overledenen selfs/ als van andere der selver Nederlandtsche Natie / die den overledenen in bewaringe zijn gegeven / niet vermogen te besichtigen ende onder haer te nemen; Ende en sullen ock de voorsz goederen der selver Jurisdictie niet onderworpen zijn / maer sullen onder die geene werden geconsigneert / onder den welcken den overledenen voor sijn doot heeft bevolen datse geconsigneert souden werden/ ofte by aldien de selve voor sijne doodt sijn saecken niet heeft besorght/ ofte daer inne voorsien ; Soo sullen die Papieren / Boecken/Reeckeningen/ goederen ende middelen door last van den Rechter Conservateur in bewaringe werden gestelt van twee ofte meer Nederlantsche Kooplupden ofte Factoors / op de welcke dese sorge met de meeste stemmen van sijn Landts-lupden / daer ter plaetse woonende / nevens toestemminge van den Nederlandtschen Consul sal komen ; Soo nochtans / dat de voorsz Kooplupden ofte Factoors de goederen die hare sorge zijn aenbevolen / onder hare bewaringe niet en sullen vermogen te nemen/ ten zy datse alvoorens cautie hebben gestelt door goede Borgen / by den selven Consul volkomentlick geapprobeert ende geadmitteert / dat sy de goederen de welcke haer zijn toe vertrouwt / aen de wettige Eygenaers ofte Erfgenamen/ ofte wel der selver Crediteuren met haer hulpe sullen laten toe komen / Ende sullen midts dien alle de goederen ende middelen die den overledene in eygendom heeft beseten / syne Erfgenamen ofte Executeurs ofte des selfs Crediteuren overgelevert werden.

XI.

Noch selfs den Coningh van Portugael / noch yemandt van de Ministers van den Coningh sal 't vry staen ofte gheoorloft zijn te arresteren/ ofte eenige moeyelijckheyt te doen aende Nederlandtsche Kooplupden / Schippers / Matroosen / ofte der selver Schepen/ Koopmanschappen ende middelen/selfs niet onder pretert van Oorlogh te voeren met sijn Vpandt / ofte van eenigen expeditie by der handt te willen nemen/ ten zy alvoorens daer inne is gheconsenteert by de Staten van de Vereenighde Nederlanden onder wiens ghebiedt sy staen / ofte by de Eygenaers van de Schepen / Koopmanschappen ende goederen ; Maer de voorsz Kooplupden ende Schippers sullen met hare Schepen ende Koopmanschappen sonder eeni-

ge verhinderinge van den Coningh ofte des Coninghs Ministers/ naer haer goetduncken ende welghevallen / upt alle Havenen van Portugael t'zeyl gaen ende vertrecken: Ende sullen voorders d'Ingesetenen der Vereenighde Nederlanden geensints verboden / belet ofte verhindert werden in 't verkoopen ofte verhandelen van hare Koopmanschappen ende goederen / jae oock niet alwaer dat selfs den Coningh/ ofte de Ministers van den Coningh voor gaven / die voor haer selven van doen te hebben / noch en sal oock de verkoopinge van de voorsz Koopmanschappen ende goederen/ om geenderhande oorsaecke verschooven ofte upt gestelt werden; Gelijck oock niet gheoorloft sal zijn de voorseyde Koopmanschappen te bekeeren tot des Coninghs of eenigh publicq ofte particulier gebruyck/ten ware die geene de welcke het aengaet/ ende de gesepde Koopmanschappen ofte goederen toe behooren/ sulcks toe stonden / ende naer voorgaende over een kominge daer inne consenteerden.

XII.

Het sal daerenboven d'Ingesetenen der Vereenighde Nederlanden vry staen ende geoorloft zijn/ boven alderhande soorten van Koopmanschappen/ oock Wapenen/ Krijgs-gereetschap ende Lijftocht/ soo upt de Havenen ende Landen der Vereenighde Nederlandtsche Provintien / als upt alle andere over te voeren naer alle Gewesten vande Werelt/ ende naer alderhande Volckeren/ 't zy het zijn Vyanden van den Coningh ende het Rijck van Portugael / ofte Vrienden ende Vondtgenooten; Sonder dat den gemelten Coningh/ ofte des selfs Onderdanen ofte Ministers sullen vermogen in desen verhinderinge ofte beleth te doen door aenhoudingen / repressalien/ pandingen ofte anderssints/ 't zy dat het selve geschiede directelick eñ openbaer/ ofte indirectelick ende bedecktelick; midts dat de gemelte Ingesetenen der Vereenighde Nederlanden upt de Havenen van Portugael gheen Wapentuygh ofte Oorloghs-ghereetschap overvoeren naer de Vyanden ende de Tegen-partyen vanden Coningh ende het Rijck van Portugael: Ende sal niet te min de Vereenighde Nederlanders vry staen ende toegelaten werden door het gheheele gebiedt van den gemelten Coningh in te brengen alderhande Koopmanschappen / oock goederen tot Krijghs-preparatie / tot den Oorlogh / ende tot de Krijghsbehoeften behoorende/ende sullen de selve aldaer soo in 't groos als in 't kleyn mogen te koop stellen / ende oock te gelijck in 't geheel / ofte afsonderlick by partyen voor alderhande

prijs

prijs verkoopen / ende naer haer welgevallen vermangelen / ende voorts alderhande Koophandel dryven met soodaenige Koopers ende Negotianten / die sy sullen meenen dat haer meest voorderlick ende dienstigh zijn ; Sonder datse door den Coningh ende des selfs Ministers door Voorkoopers / Opkoopers / Fiscalen / Recht-bancken ofte pemant anders op eenigerhande maniere ofte om eenigerhande oorsaecke sullen mogen verhindert / ofte van haer voornemen ghevracht werden ; Ende sullen ten laetsten geensints inde Koopmanschappen gelimiteert / ofte haer eenige regels ofte wetten daer inne voor geschreven werden.

XIII.

Van de goederen ende Koopmanschappen / de welcke naer de betalinge van den ghesetten Toll ende belastingen / van d'eene Haven van Portugael in d'andere t' selve Rijck onderhoorigh sullen werden vervoert / en sal geen gelt ofte Toll meer mogen gevordert werden / als men sal weten eñ blijckt / dat selfs de goederen eñ Koopmanschappen vande Portugesche Kooplupden gehouden zijn te betalen.

XIIII.

Geen Alcaido (soo by de Portugesen ghenoemt wert) ofte eenigh ander Minister van den Coningh sal het gheoorloft ofte toegelaten zijn pemandt van de Vereenighde Nederlanders / van wat conditie ofte staet hy oock zy / rechtelick aen te spreecken / den selven tegens sijn wil aen teh ouden / in gevanckenisse ofte boepen te setten / uytgesondert over Criminele saecken / ende soo wanneer op de daet selfs is gegrepen / ten ware van den Rechter Conservateur daer toe alvorens schriftelicke macht ware gegeven ; Daer en boven sullen de Vereenighde Nederlanders / de welcke onder de heerschappye ende het gebiedt van Portugael woonen / soo ten opsichte van haer selven als van hare woon-plaetsen / Boecken / Reeckeningen / Koopmanschappen / als andere Waren ende goederen haer toe behoorende / soo wel van ghevanckenissen / banden ende alderhande hechtenissen ende moepelickheden vry zijn / ende ghehouden werden als eenige andere Volckeren met den Coningh van Portugael in Verbondt zijnde / tot noch toe werden gehouden / ofte in toekomende gehouden sullen werden : Ende en sullen oock de Vereenighde Nederlanders noch door brieven van vry gelepde / ofte door eenige andere maniere van patrocinie ofte beschuttinge / by den Coningh aen syne Onderdanen ofte aen eenige andere in 't Portugesche gebiedt woonende /

re

te verleenen / beleth ofte verboden werden hare schulden in te manen/ofte hare Schuldenaren in recht te roepen; maer sy sullen vrylyck hare schulden mogen in vorderen / ende haer recht vervolgen: Ende het sal ock de Crediteuren niet hinderlick zyn dat haer Schuldenaer de patrocinie ofte beschuttinge van eenich Prins/ ofte de authoriteyt van yemant anders van vermogen/ versocht eñ bekomen heeft/eñ dat hy door des selfs ofte der selver Brieven ende Vrygelyden hem verstreckt heeft / om de schult daer door te eluderen/ ofte de Crediteuren slepende te houden ende te frustreren; het welcke op dat het niet en geschiede/ so sal den Schuldenaer van allerhande beschermínge geweert ende versteecken zyn; Ende en sal ock niet geoorloft ofte toegelaten wesen aen te houden ende te arresteren eenige goederen/toekomende de Inwoonderen ofte Onderdanen der Vereenighde Nederlanden / de welcke sy aen Factoors / Gemachtighde/ ofte hare saecken verrichtende/ ende die van de Portugesche Natie zyn / in Commissie hebben ghegeven / ofte wel diese aen eenige andere Vreemdelingen onder het gebiedt van Portugael woonende/ hebben toe vertrouwt; Insonderheyt soo wanneer de Kerckelicke Inquisitie (soomense noemt) haer in Proces treckt ofte moeyelickheyt aendoet / 't zy dat sulcks gheschiede ofte wegens de Religie/ ofte uyt eenige andere oorsaecke; Maer sullen alle de selve Waren ende goederen / soose aen bevoolen zyn die gheene de welcke door den Geestelycken Rechter ende Overschare over eenigerhande saecke aengesproocken / ofte wegens de gemelte Inquisitie beschuldight ofte in Rechten betrocken werden/gheheel ende ongeschent soo datelick ontslagen / ende ten ghebruycke vande Eygenaers weder ghegeven werden / als sal blycken ende aengewesen werden / dat de selve goederen de Inwoonders ofte Onderdanen der Vereenighde Nederlanden toe behooren.

Ende.

Ende alsoo alle de prærogative ofte het voordeel van den Koophandel gantsch onnut is / ende de verhoopte vruchten uyt de Vrede t'eenemael t'onbruyck gemaeckt werden/ by aldien de Inwoonders ende Onderdanen der Vereenighde Nederlanden / die gints ende weder door het ghebiedt van Portugael sullen reysen/ende om hare Negotie te dryven ofte hare Koopmanschappen te verkoopen aldaer verblyven/ eenige moeyelickheyt ofte eenigh hinder/ ter saecke van 't verschil in de Religie tusschen de Portugesen ende haer voort aen-

aengedaen; Soo sal den Coningh daer inne voorsien ende 't selve weeren / op dat in toekomende te Lande ende ter Zee den Koophandel by beyder-zydts Volckeren vry/ seecker ende onverhindert mach werden onderhouden; Gelyck oock den gemelten Coningh sorge sal dragen dat aen niemandt van de Inwoonders ofte Onderdanen der Vereenighde Nederlanden/ van wat Religie / staet ofte conditie hy oock zy / ter selver saecke eenigh hinder ofte moeyte werde ghedaen/ Ende dat boven dien de selve oock voor gheen Hoff / Vierschare/ Rechter ofte Inquisitie ghestelt ofte de selve onderworpen / noch oock van eenigh Minister van den Coningh ofte yemandt in Rechten ter selver saecke aengesprooken / ofte eeniger maten beschadight werde / het zy dan om dat hy misschien den Bybel met hem draecht / ofte de Boecken van de Heylige Schrift / ofte eenige andere ghebruyckt ende leest / ofte het zy oock om eenige andere oorsaecke van onderscheyt ende verschil in de Religie; Jae! het sal den Ingesetenen ende Onderdanen der Vereenighde Nederlanden ende der selver Familien / onder het ghebiedt van Portugael woonende/vry staen/ ende toe gelaten werden hare Religie ende Godts-dienst diese sullen belyden / soo in hare Huysen als in hare Schepen / nae haer goetduncken ende wel-gevallen sonder beleth van yemandt te plegen: Ende sal oock een bequame ende gelegene plaetse tot begravinge van hare Dooden aengewesen werden; Des sullen de Inwoonders ende Onderdanen der Vereenighde Nederlanden de voorsz vryghevt verkregen hebbende/haer moeten wachten datse de selve niet en misbruycken.

XVI.

By aldien t'eeniger tydt komt te ghebeuren / datter eenige verschillen ontstaen tusschen den gemelten Coningh ende het Rijck ter eenre / ende de Staten der Vereenighde Nederlanden ter andere zyde / waer door tusschen beyde de Volckeren interruptie ofte verhinderinge in den Koophandel soude konnen werden gevreest; Soo sullen de Inwoonders/ Borgers ende Inboorlingen soo van d'eene als de andere zyde / publicquelick in weder-zydts ghebiedt van wegen de opgercsene oneenigheden ende gheschillen ghewaerschouwt werden / ende sal haer den tydt van twee Jaren naer de afgekondichde Waerschouwinge vergunt werden / binnen de welcke sy in tydts voor hare Koopmanschappen / Schepen / goederen ende middelen sorge mogen dragen / ende de selve op een verseeckerde plaetse

over

over brengen / sonder dat haer ondertusschen eenigh beleth sal mogen gheschieden / ofte moeyelickheyt werden aen ghedaen / ofte ock hare middelen ende goederen eenige schade sullen lyden / ende by aldien datter van d'eene ofte d'andere zyde binnen den bestemden tydt van twee Jaren / ter plaetse daer de Koopmanschap was gedreven / noch eenige schulden staen te vorderen / de selve sullen op een wettige maniere van doen gevordert / ende naer recht ende de Wetten af geeyscht mogen werden / sonder dat het Proces door onwegen ende uytvluchten vanden Rechter sal mogen werden ghetraineert / maer den Rechter sal met alle sorghvuldigheyt te wegebrengen / dat de Crediteuren voor 't uytgaen van den voorsz bestemden tydt mogen bekomen 't geene haer toe komt.

XVII.

Indien voordezs geduyrende dit Verbont eñ de onderlinge vrientschap / de welcke door dit Tractaet wert bevestight / quame te gebeuren / dat het eene ofte het ander deel van't Tractaet door des eens ofte des anders volcks Onderdanen / in d'een ofte d'andere plaetse van de werelt wiert ghevioleert / ofte wel tegens de authoriteyt ofte kracht van dit over een gekomene Verbont misdaen; So en sal in geender-hande maniere ter oorsaecke van dien de societeyt ende vriendtschap door het selvige bevestight / tusschen beyder-zyds Volck werden ghebroocken / maer sal des niet te min syn volkomen kracht ende vigeur ongekrenckt behouden / Ende sullen alleen die gestraft ende in boete geslagen worden / die men sal bewysen tegens de Wetten van dit Tractaet misdaen te hebben; Maer die / de welcke men bevindt schade ofte leet aen ghedaen te zyn / sullen daer over ten vollen worden voldaen / welcke voldoeninge binnen den tydt van 't Jaer naer dat de actie sal wesen gheinstituert / sal moeten gheschieden / soo yemant in Europa ofte in de Straet van Gibralter langhs de Kusten ende quartieren van America ende Europa / ofte in eenige andere plaetsen te Lande ofte ter Zee aen dese zyde van de Caep de Bonne Esperance / het Verbondt in eenigen deele heeft gekrenckt ofte ghebroocken; maer die geene de welcke aen de andere zyde van de voorschreve Caep in eenige plaetsen tegens dit Verbondt bevonden sal werden misdaen te hebben / die sal voor de expiratie van den tyt van achtien maenden / naer dat den Aenklager daer toe de hulpe van den Rechter sal hebben versocht / gehouden wesen satisfactie te gheven / ofte by aldien de beschuldighde over het violeren van 't Verbondt in

Recht

Recht gheroepen zÿnde / niet komt te verschÿnen / ende sich 't Gerechte ontreckt / sonder binnen den gestelden tÿdt voldaen te hebben; soo sal de selve weder-zÿdts Pandt verklaert werden / ende sullen spne goederen ende middelen tot het doen van de versochte ende schuldige satisfactie openlick werden verkocht; ende by aldien hy selfs ergens in de macht van een van beyde de parthyen komt te geraecken / soo sal hy soodanigh werden gestraft / als men sal oordeelen de grootheyt van het ongelÿck ende delict te meriteren.

XVIII.

Indien de Chercheurs ofte Opsienders over de Koopmanschappen / ofte de Ministers vanden Coningh eenigh verschil ofte moeyte maeckten met de Nederlantsche Kooplupden / Factoors ofte Schippers over den prÿs van Victualie / ofte eenige andere Koopmanschappen / die in 't gebiedt van Portugael gebracht werden / soo sal dat verschil door Arbiters van de Portugesche Natie / ten deele by de Magistraet van die Plaetse / ende ten deele by den Consul van de Nederlandtsche Natie / weder-zÿdts met gelÿck recht daer toe te verkiesen / soodanigh werden gedecideert / dat de selve Arbiters volkomentlick sullen te wege brengen / dat den besitter van de voorsz Koopmanschappen door het Proces in longeur te trecken / gheen schade bekome ofte lyde.

XIX.

Voorts sal t' wederzÿts Ingesetenen geoorloft zÿn in allerhande Havenen onder t' gebiedt van de Vondtgenooten soo met hare Oorlogh - als Koopvaerdye-schepen te komen / daer te verblyven / ende met gelÿcke vryghevt van daer te vertrecken / 't zy dat se door stoorm ende Tempeest daer zÿn in ghedreven / ofte om haer Schepen te calfaten ende Vivres ende Victualie te koopen / in de selve Havenen zÿn geloopen / midts dat daer in niet meer dan ses Oorlogh-schepen te gelÿck in komen; ende in kleyne Havenen ende daer geen Sterckten tot haer defensie werden gevonden / niet meer dan drie / ten zy de noot haer daer toe quame te dringen; Ende sullen daer geen langer tÿdt vermogen te blyven / alse van doen sullen hebben tot het voorsz calfaten ende het bekomen van hare Victualie / op dat hier door geen oorsaecke werde ghegeven tot verhinderinge van den Koophandel met andere Natien daerse mede in Verbondt zÿn: Ende by aldien der misschien meerder aental van Oorloch-schepen te gelÿck ontrent een ende de selve Haven quamen / soo en sullen de selve daer niet ver-

mogen

mogen in te loopen / sonder daer toe alvoorens verlof bekomen te hebben van die geene / onder wiens ghebiedt ende gesach die Haven is / ten zy by gevalle door gewelt van tempeest ofte eenige andere hoochdringende noodsaeckelickheyt tegens haer wil / tot voorkominge van t' pericul van aenstaende Schip-breuck te lyden / daer toe gedwongen werden ; In welcken ghevalle sy den Commandeur over die Haven / ofte de Opperste Magistraet aldaer datelick 't selve bekent sullen doen maecken / ende daer niet langer vermogen te blyven / als haer van den Commandeur van die Haven / ofte de opperste Magistraet aldaer sal toe gelaten werden / gelyck sy oock ondertusschen niet en sullen doen ofte ondernemen / het geene die plaetse in eenigen deelen hinderlick ofte schadelick soude mogen zyn.

Ƒƒ.

Den Coningh ende het Ryck van Portugael / als mede de Staten der Vereenighde Nederlanden en sullen geensints toe laten / dat de Schepen / Koopmanschappen ende goederen van d'een ofte d'andere partye door Vpanden / Zee-roovers ofte yemandt anders genomen / ende in een Haven ofte eenige Plaets van weder-zydts gebiedt aen ende op gebracht zynde / sullen werden verbreemt ; maer sullen de selve ofte aen de Eygenaers selfs ofte der selver Gemachtichde restitueren / midts dat sy alvoorens dat de Waren upt de Schepen ontladen ofte verkocht zyn / verklaert hebben / ofte laten verklaren / dat de selve haer toe behooren / ende dat se binnen de drie maenden van dat de Schepen zyn ghenomen / by aldien het komt voor te vallen in Europa / ende in andere gedeelten van de Werelt voor het uptepnde van het jaer / haer recht tot de selve met seeckere voor gebrachte Argumenten ende verklaringen sullen hebben bewesen ende upt ghewonnen : Des sullen oock de Eygenaers gehouden zyn weder te refunderen ende te betalen de kosten / tot conservatie ende bewaringe van de Schepen / Koopmanschappen ende andere goederen gedaen.

Ƒƒ I.

De Vereenighde Nederlanders de welcke in 't gebiedt van Portugael negotieren / ofte in de Havenen van Portugael aen komen / en sullen gantsch gheen Toll ofte lasten van haer goederen ende Schepen betalen / ende oock niet geven als 't gene dat aen den Coningh en de Kamer te Lissebon inden jare sesthien hondert en drie-en-vyfftich gherechtelick betaelt heeft moeten werden / soo dat geensints sullen gehouden wesen in lasten die naderhant zyn in ghevoert / ofte noch in gevoert souden mogen werden.

De

ǂǂ II.

De Portugesen en sullen van de Vereenighde Nederlanders niet mogen vorderen eenigh Tribupt/ ten gebruycke ende profyte van de Capelle van Sint Joris / gelijck men oock de Nederlanders niet en sal konnen gebieden ofte dwingen eenige diensten te doen/ ofte eenigerhande Wapenen selver te dragen/ ofte aen andere te geven.

ǂǂ III.

De Kooplupden van beyde de Natien / ende der selver Factoors/ Huys-dienaers ende Domestijcquen/ Capiteynen/ Schippers ende Bootsgesellen / sullen vermogen in 't gebiedt vanden Coningh ende de Staten Generael / als oock in der selver Havenen ende Gevers/ gints ende weder wyp ende lieber te reysen / verblyven ende verkeeren/ gelijck haer oock toegelaten sal zijn in eygendom te besitten hare wooningen ende Huysen/ daerse of selver in woonen/ ofte diese dienstich ende nootsaeckelick van doen hebben om hare Waren op te slupten / ende te koop te setten: Ende sullen wyders onverhindert vermogen (naer de maniere van 't Volck mede brenght) Degens te dragen/ ende met alderhande soorten van Wapenen te gaen/ tot verdedinge van hare Persoonen ende goederen.

ǂǂ IIII.

Alle goederen ende Koopmanschappen/t' sy de selve toe behooren den gemelten Coningh ofte de gemelte Staten/ ofte wederzijts Ingesetenen/ by aldien de selve in Schepen van weder-zijdts Vpanden zijn vertrouwt ende in de selve werden ghevonden/ sullen te gheliick met de Schepen voor beupt verklaert / ende de Fiscus/ diese heeft aengeslagen/toegewesen werden; Maer op alle de Koopmanschappen ende goederen de welcke de Vpanden van een van beyde partyen toe behooren / ende in de Schepen vanden ghemelten Coningh ende de gemelte Staten ofte der selver Ingesetenen gheladen zijn / en sal de Fiscus geen recht hebben / ende sullen mits dien de selve oock niet werden aengehouden ofte der selver Besitters ontrocken.

ǂǂ V.

Eyndelijck / alsoo verschepde Ingesetenen der Vereenighde Nederlanden/t'zy van wegen de West-Indische Compagnie/t' zy oock uyt anderen hoofde/ soo in Brazil/als selfs in Portugael ende in andere Landen van den ghemelten Coningh / hare vaste goederen ende oock niet weynige schulden als noch hebben leggen ende uytstaen/ gelijck mede het wel konde wesen/ dat de Onderdanen van den voor-

gemelten Coningh van Portugael / die in Brazil woonachtigh zijn ofte aldaer gewoont hebben/gelijcke actie hebben te instituëren in t' gebiedt ofte op de Ingesetenen van de Vereenighde Nederlanden : Soo is wederzijdts veraccordeert ende verdragen/ dat de vaste goederen/ voornamentlick Landerijen/ Huysen/ Suycker-Molens aen de voorgaende Possesseurs sullen werden gerestitueert/ ende dat oock de uytstaende schulden by de Debiteurs ten spoedighsten sullen werden voldaen ; Ende dewijle mede den Ambassadeur vanden Coningh van Portugael verklaert heeft / dat hy met genoechsame last voorsien is/omme met eene minnelicke compositie af te maecken soo de reële als de personele actien/ welcke den Ingesetenen vande Vereenighde Nederlanden uyt dien hoofde mochten competeren / dat daer omme / op dat in den voorsz gheballe aen die geene welcke daer by geinteresseert zijn/ sonder eenige uytstel ende moeyelickheyt door een equipollent voldoeninge ghegeven werde/ alle de selve actien by Inventaris in gheschrifte ghestelt met verklaringe van den oorspronck ende de Documenten met welcke de actien konnen bewesen worden / aen den selven Ambassadeur van den Coningh van Portugael binnen den tijdt van twee Maenden sullen werden over ghelevert ; ende dat verders / ofte by particulier verdrach met die gheene die sulcks aengaet / ofte by een generael Accoordt tusschen den voorgemelten Coningh ende de voorgemelte Staten van de Vereenighde Nederlanden te maecken/ de selve met de betalinge van eene geltsomme t'eenemael sullen moeten werden afghedaen : Maer indien over de voorsz actien 't zy in 't geheel / 't zy ten deele binnen den tijdt van ses Maenden op de voorsz maniere niet konde werden verdragen ; soo sullen als dan / omme alle geschillen / die over de deughdelickheydt/gherechtigheyt ende waerdye der actien wederzijdts ghemoveert komen te werden ende daer uyt spruyten / gheheelick af te snyden ende weeh te nemen / van weder-zyden ghestelt werden drie Commissarisen / welcke naer 't verloop van den tijdt van achthien Maenden / op dat de Inwoonders van Brazil daer van kennisse mogen hebben ende tydelick ghewaerschouwt zijn / tot Lisbon moeten by een geroepen worden ende te samen vergaderen/voorsien zijnde met macht ende authoriteyt / die hun oock specialick ghedefereert wordt by desen/ omme te ontfangen ende te examineren alderhande geinteresteerde actien over ofroerende goederen ende schulden / oock omme in Rechten te dachvaerden alle Schuldenaers ende par-

parthyen / ten eynde sy de selve actien sullen hebben te debatteren ofte hare saecke te defenderen / indien het haer mogelick zy: Daer en boven wert aen de voorsz Commissarissen ghedefereert de authoritept / dat sy de parthyen ghehoort hebbende / ofte de selve niet comparerende / tegens de Defaillanten sullen mogen Sententie gheven / soo als naer Rechten ende billickhept behoort / recht doende de plano, sonder te gebruycken eenige gewoonlycke manieren van rechts-plegynge / ende gantschelick ter zyde stellende alle omwegen om de saecken traineerende te houden. De voor-gemelte Coningh ende Staten sullen oock besorgen dat metter daet ghepresteert werde ende volkomentlyck syn effect komt te sorteren / alle het gheene dat by weder-zydts Commissarissen sal werden gedecerneert ende gepronuncieert / doende terstont ende sonder dilay door hare Ministers de Decreten ende Sententien vande Commissarissen ten vollen executeren / in sulcker voegen / dat de gheene die komt te succumberen / aenden Triumphant terstont ghehele ende volkomene satisfactie gheve: Ende indien aen de voldoeninge yetwes quame te ontbreecken / soo sal selfs den Coningh ende de Staten haer verobligeren ende verbinden / gelyck sy haer verobligeren ende verbinden by desen / dat alle het selve ghebreck upt hare eygene middelen / ende tot haren kosten sal worden vergoet ende voldaen / by soo verre het blycken sal / dat door versuymde ofte door ongebruyckelycke ende ongewoonelycke executie is veroorsaeckt geworden / dat de Sententien vande Commissarissen haer effect niet hebben ghesorteert: Voorders by aldien quame te ghebeuren / dat door ghelycke weder-zydtsche verdeelthept der Rechteren ende verschil der stemmen / de gheintenteerde actie by Commissarissen niet konde werden af ghedaen / dat als dan de selve ofte met ghemeene ofte met de meerdere stemmen eenen Super-Arbiter sullen verkiesen / Ende soo oock in dat gheval soodanigh onder malkander verschillen / dat de voorschreve verkiesinge van een Super-Arbiter / ofte met ghelycke ofte met meerdere stemmen niet kan werden volbracht / soo sal de discrepantie onder haer by t' lot gheschepden worden / op dat naer de verkiesinge van den Super-Arbiter de selve op dese ofte gheene maniere gheschiet zynde / de saecke door den selven te gelyck met de voorsz Commissarissen sal worden gheresumeert / ende by minnelyck Accoort ofte decisie by meerderhept van stemmen sal werden getermineert.

Voorts soo is verdragen ende wederzijdts over een gekomen/dat dese Vrede ende dit Verdrach / en alle het geene daer inne is vervat/ in de beste ende wettige forme soo van den voor-gemelten Coningh van Portugael / als van de voorgemelte Staten Generael der Vereenighde Provintien door wederzijts opene Brieven mettet groote Zegel bevestight/ sullen geconfirmeert/ ende gheratificeert/ ende de onderlinge Instrumenten van Ratificatie wederzijdts binnen den tijdt van drie Maenden uyt ghewisselt werden: Ende sal dit Verdrach naer t' verloop van noch drie andere Maenden / naer dat de voorschreve overleveringe ende uytwisselinge der Ratificatien sal wesen gedaen / in maniere ende ter plaetse gewoonlick werden ghepubliceert. Des t'oirkonde hebben wy Extraordinaris Ambassadeur van den voorgemelten Coningh van Portugael/ ende Commissarisen van de ghemelte Staten der Vereenighde Nederlanden/ uyt krachte van de Brieven van bevel ende macht/ Ons van Onse Superieuren ghegeven / dese Articulen met onse eygene handen onderteyckent / ende met onse Zegels bevestight / in 's Graven-Hage in Hollandt / den sesten Augusti sesthien-hondert een- en-tsestigh. Ende was geteeckent ende gesegelt als volght /

L. S. M. Conde de Miranda.

L. S. Fl: Cant.

L. S. Johan de Witt.

L. S. Christ: Rodenburch.

L. S. E. S. van Glinstra.

L. S. B. I. Mulert.

L. S. J. Schulenborch.

Sequitur translatum Ratificationis Regis Portugalliæ in Tractatum Pacis, ex idiomate Portugalensi, &c.

D. Alfonsus, Divina gratia Portugalliæ Rex, Algarbiorumque citra & ultra mare Africæ, Dominus Guineæ ac Conquestæ, Navigationis, Commercii Æthiopiæ, Arabiæ, Perciæ, Indiæ, &c. Omnibus, qui hasce meas approbationis, ratihabitionis ac confirmationis patentes litteras inspexerint, notum facio; sexto mensis Augusti die Anni præteriti 1661. in Oppido Hagæ-Comitis in Hollandia, per *Henricum de Souza de Tavares, Comitem de Miranda*, a meo Concilio, Portuensis Urbis Senatus armorumque moderatorem, Oratoremque meum extraordinarium apud Celsos ac Potentes Ordines Generales Provinciarum unitarum Fœderati Belgii stabilitum, factum concluſumque fuisse, cum supradictis Celsis ac Potentibus Ordinibus Generalibus Provinciarum unitarum Tractatum quendam Pacis ac Confœderationis, per supra Relatum Comitem Legatum meum, nec non per Magnificos Illustresque *F. Cant, Johan de Witt, Christ: Rodenburch, Van Glinstra, Mulart,* & *I. Sculenborch*, Commissarios ad prædictum Tractatum deputatos: Cujus transumptum de verbo ad verbum subsequens est.

Articuli Pacis, &c.

Atque adeo, cum ipsemet viderim prædictum Pacis & Confœderationis Tractatum in viginti sex Articulos divisum, volensque eundem acceptare, acceptavi, approbavi, & ratumhabui; ut modo etiam per hasce meas patentes litteras approbo & ratumfacio, ea ratione, qua conventum est per supradictum meum Legatum, Commissariosque ad ipsum deputatos, atque in horum omnium veritatem, fidem & firmitatem hasce Litteras scribi jussi a me signatas sigillatasque magno meorum insignium sigillo. Vlyssipponæ die vigesimo quarto May 1662. *Petrus Vieira da Sylva* scribi fecit, *Rex.* Signatum erat, *M. Conde de Miranda.*

Sequitur

Sequitur translatum Ratificationis Reginæ Portugalliæ in Tractatum Pacis, ex Portugalensi idiomate, &c. nomine Regis.

D. Alfonsus, Divina gratia Portugalliæ Rex, Algarbiorumque citra & ultra mare Africæ, Dominus Guineæ ac Conquestæ, Navigationis, Commercii, Æthiopiæ, Arabiæ, Perciæ, Indiæ &c. Omnibus, qui hasce meas approbationis, ratihabitionis, ac confirmationis patentes litteras inspexerint, notum facio; sexto mensis Augusti die anni præteriti 1661. in Oppido Hagæ-Comitis in Hollandia per *Henricum de Souza de Tavares, Comitem de Miranda*, a meo Concilio, Portuensis urbis Senatus armorumque moderatorem, Oratoremque meum extraordinarium apud Celsos ac Potentes Ordines Generales Provinciarum unitarum Fœderati Belgii stabilitum, factum, concluſumque fuisse, cum supradictis Celsis ac Potentibus Ordinibus Generalibus Provinciarum unitarum Tractatum quendam Pacis ac Confœderationis, per supra Relatum Comitem Legatum meum, nec non per Magnificos Illustresque *F. Cant, Johan de Witt, Christ: Rodenburch, Van Glinstra, Mulart, & I. Sculenborch*, Commissarios ad prædictum Tractatum deputatos: Cujus transumptum de verbo ad verbum subsequens est.

Articuli Pacis, &c.

Atque adeo, cum ipsemet viderim prædictum Pacis & Confœderationis Tractatum in viginti sex Articulos divisum, volensque eundem acceptare, acceptavi, approbavi & ratumhabui; ut modo etiam per hasce meas patentes litteras approbo & ratum facio, ea ratione, qua conventum est per supradictum meum Legatum, Commissariosque ad ipsum deputatos, atque in horum omnium veritatem, fidem & firmitatem hasce Litteras scribi jussi a me signatas sigillatasque magno meorum insignium sigillo. Vlyssipponæ die vigesimo quarto May 1662. *Petrus Vieira da Sylva* scribi fecit. *Regina.* Signatum erat, *M. Conde de Miranda.*

Volcht de Ratificatie van de Ho: Mog: Heeren Staten Generael.

DE Staten Generael der Vereenichde Nederlanden/Allen den genē die desen sullen sien ofte hooren lesen/ Salupt. Also op den sesten Augustus in den Jare 1661. tusschen den Doorluchtighsten ende Grootmachtigen Heer Alphonsus den sesten van dien naem/ Coningh van Portugael/ Algarben / etc. ter eenre / ende de Vereenichde Nederlanden ter andere zyde / door den Heer Henrick de Sousa de Tavares/ Grave van Miranda / Raedt vanden gemelten Coningh / Gouverneur vande Stadt Porto / ende Extraordinaris Ambassadeur upt krachte vande Procuratie van synen Coningh/ ende onse Commissarisen upt krachte van hare Procuratie / een Tractaet van Vrede is gemaeckt / aengegaen ende geslooten / waer van den inhoudt alhier van woorde te woorde is geinsereert.

Volgen de Articulen van 't Tractaet van Vrede.

SOO IST, dat Wy t' voorsz Tractaet van Vrede hebben aengenomen/geapprobeert/ geratificeert ende gheconfirmeert/ gheliyck Wy het selve aennemen/ approberen / ratificeren ende confirmeren by dese jegenwoordige; beloovende dat Wy alle het selve onverbreeckelick sullen naerkomen / onderhouden ende voldoen / gheliyck Wy ook onder hypoteeq ende verbandt generael ende speciael vande goederen ende het inkomen der voorsz Vereenighde Nederlanden/ present ende toekomende/ niet sullen toelaten/ dat in eeniger manieren/hoedanigh het selve mochte ofte soude konnen gheschieden / petrarweg directelick ofte indirectelick daer tegens/ ofte desen ter contrarie ghedaen werde. Des t'oirkonde/hebben Wy bevoolendesen met ons groot Zegel te bevestigen/ door den Presiderende van onse Vergaderinge doen parapheren/ende by onsen Griffier ondertecknen. Gedaen in onse Vergaderinge in 's Graven-Hage/den vier en twintighsten November sesthien-hondert twee-en-tsestigh. Was geparapheert/ I. de Merode, vt. Lager stondt / Ter Ordonnantie vande hooch-gemelte Heeren Staten Generael. Geteeckent/ N. Ruysch.

Der,

Verkondiginge van het Tractaet van

Vzede / den sesten Augusti in den Jare 1661. ghemaeckt ende geslooten alhier inden Hage/ tusschen den Heere Coningh ende de Croone van Portugael / etc. ter eenre / Ende de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden/ter andere zyde ; daer op wederzijdts Ratificatien den veerthienden December des verleden Jaers 1662. zijn geextradeert ende uytgewisselt.

MEn laet eenen yegelicken weten/ dat tot welstant ende bevorderinge van t' ghemeene beste in 't generael / ende sonderlinge vande Vereenighde Nederlanden ende den goeden Ingesetenen van dien in 't particulier / den sesten Augusti inden Jare 1661. ghemaeckt ende beslootenis/ een goet/ vast/ ghetrouw/ ende onverbreeckelick Tractaet van Vzede/ ende ophoudinge van alle Acten van vpandtschap / alomme soo aen dese / als d'andere zyde van de Linie / tusschen den hooghst-ghemelten Heere Coningh ter eenre/ende de hoogh-gemelte Heeren Staten Generael ter andere zyde / ter Zee / andere Wateren ende te Lande/ in 't reguard van alle Onderdanen ende Inwoonders der voorsz Vereenighde Nederlanden/van wat qualiteyt ofte conditie die zijn/ sonder uytneminge van Plaetsen of Persoonen ; ook van ghelijcken ten reguarde van alle Onderdanen ende Inwoonders der Coninghrijcken ende Landen van den meer-hooghst-gemelten Heere Coningh / van wat qualiteyt ofte conditie die zijn/mede sonder uytneminge van Plaetsen of Persoonen/ ghelijck als breeder verklaert is by de Artículen van het voorsz Tractaet van Vzede ende ophoudinge van alle Acten van vpantschap/inganck ghenomen hebbende/ ende van nu voortaen te nemen/ respective in conformité/ van

de

de selve Articulen. Derhalven last ende beveelt men exprese-lick mits desen van wegen den Staet der voors Vereenighde Nederlanden / allen Ingheseetenen ende Onderdanen van de selve / 't voors Tractaet van Vzede ende ophoudinge van alle Acten van vpandtschap / ende allen den inhouden der voors Articulen / in conformité van dien / onverbreeckelick te onderhouden / sonder daer jegens petwes te doen ofte te laten gheschieden / op pene van gestraft te worden als Verbreeckers van de gemeene ruste / sonder genade / faveur / verdrach ofte dissimulatie. Aldus ghearresteert ende beslooten in den Hage den sevenden / ende dese publicatie effectivelick ghedaen den veerthienden Martij / des Jaers 1663. Was gheparapheert / P. Resen, vt. Lager stondt / Ter Ordonnantie vande hooghgemelte Heeren Staten Generael. Geteeckent / N. Ruysch. Zijnde op 't spatium gedruckt het Cachet van haer Ho: Mo: in rooden Wasschе.

010276